

Rekenen voor een transitie naar duurzame mobiliteit

Arjan van Binsbergen
Transumo & TRAIL Onderzoekschool

Transitiemanagement in Transumo

- » Duurzame Mobiliteit
- » Transities
- » Transitiemanagement
- » Faal & Succesfactoren
- » Voorbeeldtrajecten

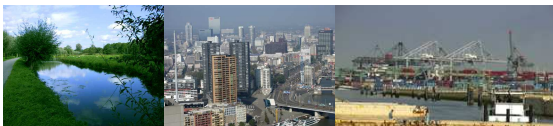

2

Duurzaamheid

» '3-P' duurzaamheid

- Planet: beperken effecten leefomgeving, klimaat, ruimte;
- People: welzijn, welvaart, gezondheid
- Profit / Prosperity: concurrentiepositie, maar ook strategische afhankelijkheden en adaptatie

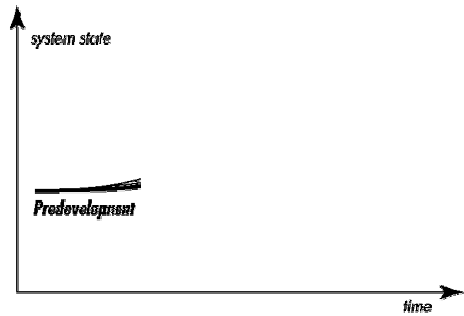
Transities

- » 'Transitie':
  - een structurele maatschappelijke verandering
  - resultaat van op elkaar inwerkende en elkaar versterkende ontwikkelingen
  - op gebieden als economie, cultuur, technologie, instituties en natuur & milieu

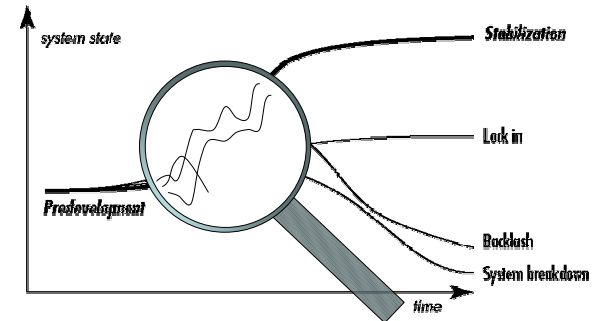
4

Transities

Bron: J. Rotmans, 2006

Transities

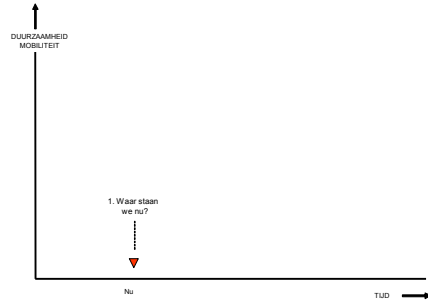
Transitie duurzame mobiliteit

- » Huidige mobiliteit en vervoer 'niet duurzaam'
  - » Dat moet het wel worden
  - » De transitie zal er komen
- } of we het nu zelf willen of we ertoe worden gedwongen...

Transitiemanagement

- » "Door focus op transitiemanagement is Transumo aantoonbaar beter in staat om concrete innovaties / implementaties te realiseren"
- » Verbreken 'lock-in' / overwinnen barrières
- » Impact door opschaling
- » Tenminste 'soft landing', bij voorkeur profijt

Transitiemanagement

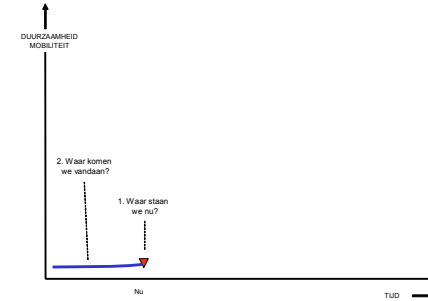

- » Delen probleemperceptie (1) waar staan we

9

Transitiemanagement

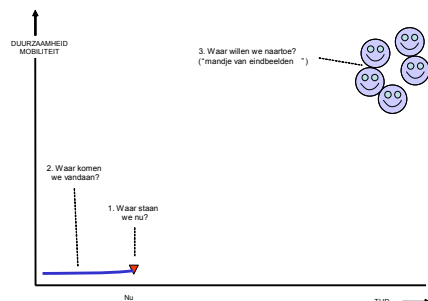

- » Delen probleemperceptie (1) waar staan we (2) waar komen we vandaan

10

Transitiemanagement

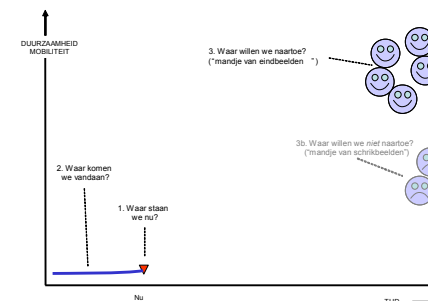

- » Mandje eindbeelden (3) waar willen we naartoe ('visie')

11

Transitiemanagement

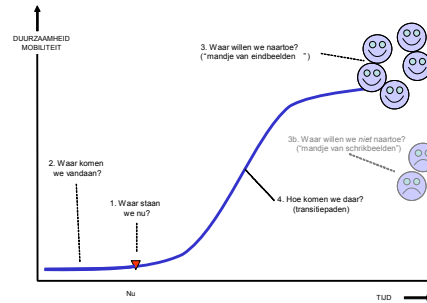

- » Mandje eindbeelden (3) waar willen we naartoe ('visie') (3b) en wat willen we persé niet

12

Transitiemanagement

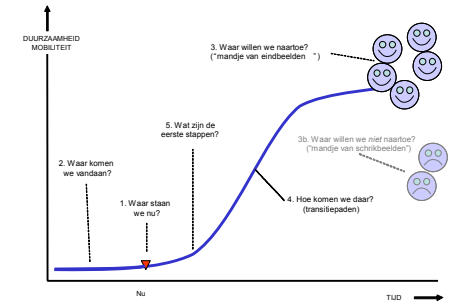

» Transitiepad
(4) hoe komen we daar ('storyline')

13

Transitiemanagement

» Transitiepad
(4) hoe komen we daar ('storyline')
(5) wat zijn de eerste stappen

14

Transitiemanagement

- » Algemene uitdagingen:
- gedeelde probleemperceptie
  - gedeeld doel / visie
- » Te beantwoorden vragen:
- voor wie is er een probleem / kans
  - hoe erg is het / hoe groot is de kans

15

Rol modellen

- » Inzichtelijk maken mechanismen
- dynamische systemen, o.a.:
    - door de tijd heen versterken/verzwakken effecten
    - in de tijd veranderen doelen, kaders, percepties
    - terugkoppelingen / rebound effecten
  - interacties, o.a.:
    - R.O. & economie vs. bereikbaarheid
    - Keuzegedrag bij informatiebeschikbaarheid

16

Rol modellen

» Kwantificeren effecten (indicatoren)

- Planet:
energie, emissies, geluid, externe veiligheid
- People:
bereik, toegankelijkheid, verkeersveiligheid
- Profit / Prosperity:
bereikbaarheid, efficiency, betrouwbaarheid

17

Rol modellen

» Kwantificeren effecten

- korte en lange termijn
(en hoe 'contant' maken)
- wie zijn winnaars / verliezers
(en hoe evt. compenseren)
- score per indicator
(en hoe evt. salderen)

18

Rol modellen?

» Complexiteit

- hoofd- vs. afgeleide doelen:
  - mobiliteit & vervoer als afgeleid doel
  - vervoer als kostenfactor
  - geen 'board room' issue
- gestratificeerde besluitvorming
  - OV jaarkaart studenten – ministerie <> studenten
  - lease-auto – bedrijf (CAO) <> werknemer
- verschillende regeldoelen en mechanismen
  - revenu management
  - suboptimalisaties door marktcompartimentering
  - multi-objective

19

Rol modellen?

» Dynamiek: systemen zijn altijd in transitie

- 'nooit-evenwichtsituatie'
  - immer veranderende omstandigheden
  - altijd werk in uitvoering
- transitieperiode heeft andere effecten dan 'eindsituatie'
  - investeringen
  - organisatieveranderingen
  - gewoontevorming

20

Voorbeeldtrajecten

» Spitsmijden:

- vertrektijdstipkeuze
- actorengedrag bij 'belonen' (econ.vraagmod.)

» Advanced Traffic Monitoring/Management

- routekeuze
- voorspellen systeemstatus (DVM)

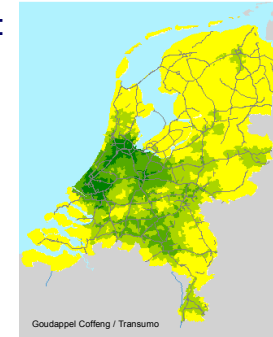

21

Voorbeeldtrajecten

» Bereikbaarheidskaart:

- vestigingsplaatskeuze
- waarde van bereikbaarheid (GIS)

Goudappel Coffeng / Transumo

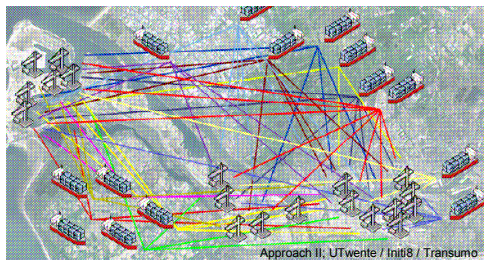

22

Voorbeeldtrajecten

» DIPLOMA:

- planning & control in logistiek
- gedistribueerde systemen / zelfsturing (agents)

Approach II; UTwente / Initi8 / Transumo

23

Rekenen aan duurzaamheid

» Concluderend

- Rekenen aan duurzaamheid geeft:
  - inzicht, transparantie, grootte-orde
- Resultaten kunnen bijdragen aan transitie
  - inzicht in probleem
  - inzicht in mogelijke oplossing
  - inzicht in effecten
- Vereisten t.a.v. modellen :
  - kunnen omgaan met complexiteit & dynamiek
  - multi-actor, multi-objective (multi-criteria)

24